

80 GODINA RUKOMETA

Tekst: MIRNA JAJČEVIĆ

Budući da je prva domaća rukometna utakmica odigrana 1930. godine u Varaždinu, možemo reći da je rukomet kod nas navršio 80 godina.

Analizirajući u kontinuitetu razvoj rukometa u Hrvatskoj, on je neprekidno u uzlaznoj putanji. Od srednjoškolskih sastava, pa do do olimpijskih pobjednika, na njegovom su razvoju radile na tisuće trenera, športskih djelatnika i igrača u muškoj i ženskoj konkurenciji. Interes za rukomet nije nikada bio prevelik, ali je bio konstantan, što je vrlo važno.

Godina što je upravo za naša pruža nam priliku za pogled unatrag i prisjećanje na niz obljetnica našeg rukometa.

Budući da je prva domaća rukometna utakmica odigrana 1930. godine, možemo reći da je rukomet kod nas navršio 80 godina.

Prva utakmica (prije 80 godina)

Početak rukometne igre u Hrvatskoj zabilježen je 29. 5. 1930. godine u Varaždinu. Na igralištu Varaždinskog športskog kluba održana je Javna gimnastička produkcija s prikazom sletskih vježbi, vježbi na spravama i igrama. U Godišnjem izvještaju Državne realne gimnazije u Varaždinu za školsku godinu 1929/30. na 11. stranici o toj je utakmici napisano:

"29. maja održana je na Športskom igralištu javna gimnastička produkcija s prostim sletskim vježbama, na spravama i igrama.

Svrha joj je bila propaganda za svesokolski slet u Beogradu. Posljednju je točku ispunila rukometna utakmica V i VI razreda protiv VII razreda. Produkcija je bila od općinstva obilno posjećena, a čisti prihod namijenjen je za potporu siromašnim učenicima, koji će putovati na svesokolski slet u Beograd.

Pod vodstvom nastavnika tjelesnog odgoja Zvonimira Suligoja, dvije kombinirane momčadi učenika Državne realne gimnazije prikazalo je, nakon jednogodišnjeg vježbanja, rukometnu igru."

U Zagrebu su rukomet počeli 1932. godine igrati učenici Državne I. muške realne gimnazije u Klaićevoj ulici.

Prvo obučavanje tehnike rukometne igre održavalo se na satovima tjelesnog odgoja nastavnika Vladimira Jankovića.

Za učenike koji su pokazali veće zanimanje za tu novu športsku igru, organizirani su treninzi i utakmice na igralištu Hrvatskog športskog kluba Concordia u Kranjčevićevoj ulici.

Društvo za izvanškolske športske aktivnosti učenika ove gimnazije, Udruženje tjelesnog vježbanja, skraćeno UTV, osnovano je 1932. godine.

Prva utakmica u Zagrebu (prije 75 godina)

Prvi međugradski susret rukometnih reprezentacija Državne I. muške realne gimnazije iz Zagreba i srednjoškolske reprezentacije Ljubljane odigran je 19. V. 1935. u Ljubljani (7-5).

Prva javna rukometna utakmica u Zagrebu odigrana je na otvaranju Srednjoškolskog igrališta 1. VI. 1935. godine. Sastale su se reprezentacija Državne I. muške realne gimnazije i reprezentacija srednjih škola Ljubljane (8 -3).

Zanimljivo da je prvo poluvrijeme odigrano u subotu 1. lipnja, a drugo, dan kasnije, u nedjelju.

Od jeseni iste godine, na Srednjoškolskom igralištu igraju se brojne rukometne utakmice učenika zagrebačkih srednjih škola uz nazočnost brojnih gledalaca.

Prvo rukometno prvenstvo zagrebačkih srednjih škola organizirano je u školskoj godini 1935/36. uz sudjelovanje reprezentacija realnih i klasičnih gimnazija. Prvo

Rukometna ekipa I. hrvatskog

građanskog športskog kluba na svom stadionu u Koranskoj ulici 14. IX.1941. godine.

mjesto osvojila je reprezentacija Državne I. muške realne gimnazije.

Osnovan Rukometni radni odbor (prije 70 godina)

Zahvaljujući učenicima zagrebačkih srednjih škola koji su maturirali 1939. godine, pri tadašnjim zagrebačkim športskim društvima osnivaju se rukometne sekcije. Tako se rukomet počeo igrati u I. hrvatskom građanskom športskom klubu, Hrvatskom športskom klubu Ličanin, (kasnije nazvan Martinovka), HŠK Gradske električne centrale, HŠK Šparta, HŠK Meteor, HŠK Concordia i HŠK Željezničar, kasnije nazvan HŠK Trnje. Rukometna sekcija pri SK Marathon osnovana je 1940. godine.

Rukometne utakmice u Zagrebu igrane su se na igralištu I. hrvatskog građanskog športskog kluba kraj Koranske ulice, igralištu HŠK Concordie u Kranjčevićевой ulici, HŠK Šparta kraj Elektrane i igralištu SK Jugoslavija u Črnomercu.

Radi zauzetosti tih igrališta s nogometnim treninzima i utakmicama, rukometaši su svoje utakmice igrali

uglavnom subotom ili nedjeljom poslije podne.

U proljeće 1940. godine predstavnici zagrebačkih rukometnih sekcija formirali su Rukometni radni odbor, koji je te godine organizirao prvo klupsko rukometno prvenstvo grada Zagreba.

Rukometni radni odbor možemo smatrati kao početak djelovanja Zagrebačkog rukometnog saveza.

Prvi reprezentativni susret (prije 60 godina)

Pedesetih godina prošlog stoljeća najbolji rukomet igrao se u Hrvatskoj. Prvim reprezentativnim susretom može se smatrati dvoboj Jugoslavije (19. 6. 1950.) s Belgijom, u Zagrebu na stadionu u Kranjčevićевой ulici.

Momčad u kojoj su svi igrači, osim jednog, bili iz hrvatskih klubova, ostvarila je visoku pobjedu (18-3). U jesen iste godine reprezentacija Jugoslavije je odigrala utakmicu sa Švedskom na istom stadionu i izgubila (4-8).

Inače, još 1942. hrvatska rukometna reprezentacija je odigrala svoj prvi susret - u Budimpešti s Mađarskom.

Ekipa Prve realne gimnazije na Srednjoškolskom igralištu 1936. godine. Slijeva: Viktor Šnajder, Vjekoslav Tepeš, Vladimir Mekić, Dragutin Pehaim, Vladimir Nemet, Emil Jurković, Vjenceslav Richter, Horvat, Milan Prelog, Zdenko Ungerer, Viktor Štajman, Tibor Lovrenčić i Juraj Kučić.

Prva rukometna utakmica u dvorani (prije 60 godina)

Prva rukometna utakmica u dvorani odigrana je 12. veljače 1950. godine u dvorani Zagrebačkog velesajma na Savskoj cesti između momčadi Metalca i Maksimira. Na turniru koji je priredio Rukometni odbor gradskog odbora FISAH-a sudjelovali su i sastavi Zagreba, Lokomotive, Dinama i Milicionara. Od 1953. godine organizira se prvenstvo Jugoslavije u malom rukometu za muške i ženske sastave.

Mali se rukomet u početku pretežno igrao na otvorenim igralištima, a kasnije sve više u dvoranama. Tadašnji mali rukomet od tada se naziva rukomet, a raniji rukomet dobio je naziv veliki rukomet.

Mali se rukomet u početku pretežno igrao na otvorenim igralištima, a kasnije sve više u dvoranama. Tadašnji mali rukomet od tada se naziva rukomet, a raniji rukomet dobio je naziv veliki rukomet.

Od 1953. organiziraju se državna prvenstva u malom rukometu za muškarce i žene. Od 1958. godine u nas se organiziraju prvenstvena natjecanja samo u malom rukometu.

Glavni ograničavajući faktor razvoja velikog rukometa u nas, bila su igrališta, igralo se isključivo na postojećim nogometnim igralištima. Uprave tih sportskih objekata nerado su odobravale održavanje rukometnih treninga i utakmica. Treniralo se jednom ili najviše dva puta tjedno, a utakmice su odigravane nedjeljom ujutro.

Tzv. mali rukomet je bio brzo prihvaćen, pa se veliki rukomet igra sve manje. Od 1953. godine organiziraju se državna prvenstva u malom rukometu za muškarce i žene. Manji prostor potreban za igru i mogućnost igranja u dvorani, omogućili su neprekidne promjene situacije na terenu i bolji kontakt s gledaocima koji su ga zdušno prihvatili.

LITERATURA:

1. Flander, M. (1986). Razvoj rukometa u Hrvatskoj. Zagreb: Rukometni savez Hrvatske
2. Pervan, A. (1957). Varaždin – kolijevka rukometa u Jugoslaviji. Varaždin: Vlastita naklada.
3. Petranović, I. (1961). Plava knjiga Rukometnog kluba Slavonska, Nova Gradiška. Nova Gradiška: Rukometni klub Slavonska.